

diri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua cuiusque toto tenore habenda sit in nostris literis mentio specialis. Seu si dictus N. praesens non fuerit ad praestandum de observandis statutis, & consuetudinibus vestrae, vel alterius Ecclesiae solitum iuramentum, dummodo in absentia sua per procuratorem idoneum, & cum ad Ecclesiam ipsam accesserit, corporaliter praestet. Data, &c.

Forma alterius mandati Apost. de quo sup.

§. 34. Dilectis filiis, N. & N. ac N. Officialibus, Salutem & Apostolicam benedictionem. Hodie cupientes ut dilecto filio N. Clerico N. Dioecesis iuxta illius quae olim per fel. record. Gregorium Papam IX. Praedecessorem nostrum ad tunc Episcopum Noviomen, directa extitit, quae incipit, Mandatum, & aliarum duarum illam immediate sequentium decretalium formas, de Canonicatu, & praebendis, aut dignitate, personatu, administratione, vel officio Ecclesiae N. aut alio beneficio Ecclesiastico cum cura, vel sine cura, provideri posset, motu proprio Venerabili Fratri nostro Episcopo N. & dilectis filiis Capitulo, singulisque Canonicis Ecclesiae N. per alias nostras literas mandavimus, quatenus si eis communiter, vel divisim pro alio non scripsissemus, qui simile mandatum, aut similem gratiam prosequeretur, eidem N. Canonicatum, & praebendas, aut dignitatem, personatum, administrationem, vel officium, aut beneficium Ecclesiae N. aut aliud beneficium Ecclesiasticum, ad eorum collationem, provisionem, praesentationem, nominationem, seu quamvis aliam dispositionem, communiter, vel divisim pertinens, si quem, quam, vel quod, post mensem post praesentationem earundem literarum vacare contingeret, cum plenitudine juris Canonici, omnibus iuribus, & pertinentiis suis, prout ad eos communiter, vel divisim pertineret, conferrent, & assignarent, aut cum ad illa praesentarent, eligerent, nominarent, seu de illis providerent, prout in eisdem literis plenius continetur. Quocirca discretioni vestrae per Apostolica scripta discretioni mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus vestrum per vos, vel alium, seu alios, si Episcopus, Capitulum, & Canonici praedicti Canonicatum, & praebendam, aut dignitatem, personatum, administrationem, vel officium huiusmodi cum plenitudine juris Canonici, ac omnibus iuribus, & pertinentiis supra dictis, eidem N. conferre, & assignare, necnon eundem N. ad illa, ut moris est, admittere, & in Canonicum recipere, & in fratrem, stalli sibi in Choro, & loco in Capitulo assignatis, omniaque, & singula alia in dictis literis contenta, alias juxta earundem continentiam & formam in omnibus, & per omnia facere, & exequi curetis. Contradictores prout iustitia suadebit ad

hoc compefcendo. Non obstantibus omnibus quae in dictis literis volumus non obtinere. Datum &c. Pro regularibus autem similis forma illis conveniens detur &c.

Nulli ergo &c., Si quis &c. Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sextodecimo, xv. Kalen. Septembr. Pont. nostri Anno IV.

D. P. An. 4. die 18. Aug.

Sequitur eiusdem Pontificis alia d. concordiae confirmatio, Sacro Lateranensi Concilio approbante.

LEO EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Sacro approbante Concilio.

Divina disponente clementia, per quam Reges regnant, & principes imperant, in eminenti Apostolatus specula, & super gentes & regna, meritis licet imparibus constituti, animo revolventes, quod, & si ea, quae pro salubri, & quieto regimine regnorum, & ad apicem, & iustitiam populorum, perpetua eorumdem Regnorum stabilitate, Regibus praesertim de fide Catholica, & de Republica Christiana, & Apostolica Sede benemeritis, laudabili, & provida nostra ordinatione cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus concessa, ac ad effectum huiusmodi gesta, statuta, ordinata, & decreta, factae sunt, plenam roboris obtineat firmitatem, illis nihilominus interdum sacro approbante Concilio nostrae innovationis, & approbationis robor adiciamus, ut eo firmiter illibata perdurent, quo saepius erunt nostra auctoritate, ac etiam generalis Concilii praesidio communita; efficacemque operam circa eorumdem conservationem libenter adhibemus, ut Reges, & ipsorum Regnorum personae, concessionibus, privilegiis, statutis, & ordinationibus huiusmodi in Domino plene gaudentes, pacis, & in tranquillitatis, ac amoenitatis dulcedine conquiescant, & in eorum solita erga eandem Sedem devotione ferventius perseverent.

Causae huiusmodi Constat.

§. 1. Nuper siquidem ut Ecclesia sponsa nostra in sancta unione conservaretur, & per Christianos sacris canonibus a Romanis Pontificibus, & sacris generalibus Conciliis dumtaxat editis uteretur, quasdam Constitutiones, quae de cetero loco pragmaticae sanctionis, & contentorum in ea in Regno Franciae pro bono pacis, & concordiae, ac illius communi, & publica utilitate cum carissimo in Christo filio nostro Francisco Francorum Rege Christianissimo, dum Bononiae cum nostra Curia essemus, tractatas, & cum eisdem fratribus nostris diligenter examinatas, & de eorum consilio cum praefato Rege concordatas, & per ipsius Regis legitimum procuratorem acceptatas, de eorumdem fratrum consilio, & unanimi consensu statuimus, ordinamus, prout

Concordia inita fuit cum Rege Franciae ut in Bulla praesentata.

prout in nostris literis desuper confectis plenius continetur, quarum tenor sequitur, & est talis Bulla ipsa est quae praecedit ideo non inseritur.

Et nunc illa per Pontificem cum approbatione Concilii iterato approbatur quatenus Rex pro parte sua eadem observet.

§. 2. Nos igitur ut literae ipsae, quae ob id praecipue editae fuerunt, ut in copore mystico, sancta videlicet Ecclesia, perpetua caritas, & pax inviolata perdurent, & si qua membra dissentiant, ea commode suo reinserantur corpori, eoque magis observentur, quo clarius confiterit ipsas literas ea matura & salubri deliberatione a nobis dicto sacro Lateranensi approbante Concilio approbatas, innovatas, qua statuta, & ordinatae fuerunt, licet ad eandem literarum subsistentiam, & validitatem, alia approbatione non indigerent, ad abundantiore tamen cautelam, ut eo tenacius observentur, & difficilius tollantur, quo tantorum Patrum fuerint maiore approbatione munitae, literas praedictas cum omnibus, & singulis statutis, ordinationibus, decretis, definitionibus, pactis, conventionibus, promissione, voluntate, ac penis, inhibitione, aliisque omnibus & singulis clausulis in eis contentis, illa praesertim, quae volumus, quod si praefatus Francorum Rex supra dictas literas, ac omnia, & singula in eis contenta intra sex menses a data praesentium computandos non approbaret, & ratificaret, & ea perpetuis futuris temporibus in Regno suo, & aliis locis, & Dominis dicti Regni per omnes Praelatos, & alias Ecclesiasticas personas ac Curias parlatorum acceptari, legi, publicari, jurari, & registrarum ad instar aliarum constitutionum Regiarum, & de acceptatione, lectione, publicatione, juramento, & registratione praedictis intra praedictum tempus per omnium & singulorum supra dictorum patentes literas, aut authenticas scripturas, nobis non transmitteret, aut Nuncio nostro apud ipsum Regem existenti per vim ad nos destinandum non consignaret, & deinde singulis annis etiam legi, prout aliae ipsius F. Regis Constitutiones, & ordinationes, quae in viridi sunt observantia, observari debent, inviolabiliter observari cum effectu non fecerit, literae ipsae, & inde secuta quaecumque essent casta, & nulla, nulliusque roboris, vel momenti, sacro Lateranensi Concilio approbante, Apostolica auctoritate, & potestatis plenitudine approbamus & innovamus, easque inviolabiliter, & irrefragabiliter observari, & custodiri mandamus, roborque perpetuae firmitatis in eventum dictarum approbationis, & ratificationis, & non aliter, nec alio modo obtinere, omnesque in dictis literis comprehensos, ad ipsarum literarum ac omnium & singulorum in eis expressorum observationem, sub censuris & penis, ac aliis in eis contentis iuxta earundem literarum tenorem & formam teneri, & obligatos esse decernimus, & declaramus.

Clausula derogatoria.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quae in dictis literis volumus non obtinere, & est talis Bulla ipsa est quae praecedit ideo non inseritur.

stare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo &c. Si quis autem &c. Dat. Romae in publica sessione, in Lateranen. sacrosancta Basilica solemniter celebrata, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo sextodecimo, 14. Kalen. Januarii, Pontificatus nostri anno IV.

D. P. An. 4. die 19. Dec.

Sequitur d. Constitutionis declaratio.

LEO EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, cui tot tantaque in spiritualibus & temporalibus providenda incumbunt, rerum & temporum qualitate pensata, nonnulla prout ad cunctorum clericorum beneficia Ecclesiastica, a Sede Apost. pro tempore impetrantium commoda & utilitates, ac litibus & fraudibus obviamdum oportere conspexit, salubriter ordinat & disponit.

Exordium.

§. 1. Nuper siquidem inter Constitutiones ad laudem Dei & Christianissimum pacem, & quietem, de fratrum nostrorum consilio, cum carissimo in Christo filio nostro Francisco Francorum Rege Christianissimo matura deliberatione concordatas, statuimus quod in provisionibus, per quas personis quibuscumque Regni Franciae ac Delphinatus, & Comitatus Dien. & Valentin. de beneficiis vacantibus, seu certo modo vacaturis per nos, & successores nostros, & Sedem praedictam, etiam motu proprio, etiam promotis ad Ecclesias Cathedralis, & Metropolitanas, & Monasteria (ut obtenta per eos beneficia retinere possent) fieri contingeret, illorum verus annuus per florenos aut ducatos auri de Camera, aut libras Turon. seu alterius monetae valor secundum communem estimationem exprimi deberet, alioquin gratiae ipsae essent ipso iure nullae.

In concordatis Franciae, habetur quod verus valor beneficiorum exprimeretur.

§. 2. Cum autem, sicut accepimus, saepe contingeret personas Regni, & Delphinatus, ac Comitatus huiusmodi, vacatione beneficiorum in locis remotis Regni, ac Delphinatus, & Comitatus eorumdem, per obitum pro tempore vacantis intellecta, eorum veri valoris notitiam haberi non posse, & veri valoris huiusmodi notitia non habita, ad illa a Rom. Pont. impetrandum, celerem Nuncium ad Sedem praedictam destinare, & signaturam supplicationis super illorum impetratione, cum facultate verum annum valorem beneficiorum huiusmodi in literarum super huiusmodi supplicationibus expeditione augendi obtinere ad effectum possessionem beneficiorum huiusmodi assequendi, literas super huiusmodi impetrationibus, cum minus vera valoris beneficiorum eorumdem expressione expedire, & absque eorum culpa, diligentia, & expensis pro impetratione huiusmodi obtinenda factis, & gratia eis a nobis concessa, & illius

Ex causis autem hic expressis.

1517.

illius effectu frustrari, ac per posteriores (qui nulla habita diligentia expressione veri valoris eadem beneficia a Sede praedicta impetrarunt) excludi, ac desuper propterea molestari.

Conceditur facultas illum valorem exprimentis infra annum a die datae literarum.

§. 3. Nos, qui subditorum nostrorum commoda libenter procuramus, ac eos a litibus & expensis, quantum cum Domino possumus relevamus, motu proprio ac ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, statuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus impetrantes beneficia Ecclesiastica in Regno, Delphinatu, & Comitatu praedictis per obitum dumtaxat vacantia, si verum annum valorem beneficiorum in literis Apostolicis, quae super dictis beneficiis expeditae non fuerint, non expresserint, infra annum a die datae literarum earundem computandum, valorem ipsum male expressum corrigi per officiales, ad quos expeditio literarum huiusmodi pertinet, & correptiones literarum earundem fieri consueverunt petere; ipsique officiales ipsarum literarum expeditioni praesidentes, ad eorundem impetrantium simplicem petitionem, valorem ipsorum ad verum annum valorem, juxta potentium voluntatem in eisdem literis reducere, & corrigere, ipsique impetrantes pro augmento valoris expressi dumtaxat, annatam Camerae Apostolicae solvere debeant, & teneantur.

Impetratio- nes altere factae invalidantur.

§. 4. Decernentes quascumque impetraciones posteriores de dictis beneficiis ratione non expressionis veri valoris huiusmodi, infra dictum annum factas, nullius roboris vel momenti esse, & pro infectis haberi debere.

D. P. An. 4. die 1. Octob.

Nulli ergo &c. Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1517. Kal. Octobris, Pont. nostri Anno IV.

X X I I.

De Praedicatorum verbi Dei munere, examine, & approbatione.

Approbatio & examen huiusmodi, regulariter spectat ad Ordinarios locorum, ita disponente Concil. Trid. sess. 5. cap. 2. & sess. 24. cap. 4. Quo vero ad eorum officium habes Concil. Trid. sess. 5. cap. 2. sess. 24. cap. 4. & sess. 25. in cap. De Purgatorio.

LEO EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Sacro approbante Concilio.

Praedicationis munus valde necessarium, & utile est.

Supernae Majestatis praesidio, per cuius ineffabilem providentiam caelestia simul & terrena diriguntur, super gregem Dominicum nobis commissum, speculatoris officium (quantum imbecillitati nostrae conceditur) exercentes, totaque mente nobiscum ipsi revolventes inter alia complura & magna ad nos pertinere, ut

munus praedicationis, quod in Ecclesia Dei praecipuum, ac per necessarium, magisque fructus atque utilitatis, dummodo recte & ex sincera caritate erga Deum & proximum praecipitque, & exemplis sanctorum Patrum, qui haec profitentes cum fidei fundatione, & propagatione plurimum Ecclesiae contulerunt, exerceatur; quippe quod Redemptor noster primus fecit, & docuit, & ejus praecipito, & imitatione duodenus ille Apostolorum numerus, quasi totidem caeli Dei veri gloriam enarrantes per Orbem terrarum, universum genus humanum, quod sub peccati iugo vetusta servitute continebatur, sensim ab eorum tenebris educerent, & ad perpetuae salutis lucem excitantes, verbum ipsum in omnem terram, & in fines orbis terrae, tum ipsi prius, tum deinde sui successores longe lateque propagaverunt, altissimeque fundaverunt, ut qui nunc tantum subeunt onus, meminisse debeant, creberrimeque secum revolvere, praeter auctoris ipsius, ac fundatoris Jesu Christi piensissimi Redemptoris, Petri etiam & Pauli ceterorumque Apostolorum, & Domini Discipulorum se vices, quoad hoc officium, subire, ac sustinere.

Praedicatores tamen aliqua scandalosa, quandoque proponunt.

§. 1. Sane fide dignorum relatione percipimus, quod nonnulli Praedicatoris nostris temporibus (quod dolenter referimus) non attendentes, se eorum, quos diximus, & insuper Sanctorum Ecclesiae Doctorum, aliorumque sacrae Theologiae profitentium, qui assistendo jugiter Christianis, ac se falsis prophetis rectam fidem subvertere annitentibus opposentes, Ecclesiam militantem illaesam prius, per se talem eam esse manifestarunt, officium exercere, & non nisi utilia concurrenti eorum sermonibus populo ad vitiorum extirpationem, virtutum laudem, animarum denique salutem fidelium, meditanda, & perficienda debere assumere, multa tamen, & varia contra institutiones, & exempla, quae diximus, quandoque etiam scandalosa populis praedicare, quod mentem certe nostram mirum in modum commovit, dum nobiscum ipsi mente volvimus, quod illi officii immemores sui, in suis sermonibus non ad utilitatem audientium, sed ad suam potius ostentationem laborantes, vanis quorundam auribus blandiuntur, qui ad hoc jam devenisse apparent, ut verificetur dictum Apostoli ad Timotheum ita scribentis: Erit enim tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt, sed ad sua desideria coacervabunt sibi magistros prurientes auribus, & a veritate quidem auditum avertent, ad fabulas autem convertentur; quorum falsas, & inanes mentes, praedicantes ipsi praefati non modo in rectam veramque viam reducere minime student, sed illas majoribus etiam erroribus implicant, dum sine ulla canonum attestatione, vel reverentia, immo contra ipsas canonicas sanctiones, sacrae Scripturae sensum multifariam pervertentes, temereque ac perperam plerumque interpretantes, contra veritatem

pra-

praedicare, terroresque ac minas, multaque mala propediem affutura, jamque ingruentia, nulla prorsus legitima ratione muniti, sed suo dumtaxat sensui obsequentes comminantur, representant, adesseque asseverant; plerumque etiam vana quaedam, & inania, & alia huiusmodi populis ingerere, & (quod enormis est) ab aeternitatis lumine, & Sancti Spiritus admonitione, aut infusione, illa se habere asserere audent. Cumque si sub confessorum miraculorum mendaciis, varios errores fraudesque disseminant, denique populos, quos in Evangelica doctrina sedulo instruere, & in vera fide retinere, & conservare deberent, sermones suos a sensu, & praecipitis universalis Ecclesiae retrahentes, a sacrisque constitutionibus, quas maxime sequi deberent, deviantes, auditores suos amoveant, ac longe faciunt a salute. Per haec namque, & alia huiusmodi simpliciores homines, & ad deceptionem procliviores, a via salutis, & obedientia Rom. Ecclesiae deviantes, in errores varios perfacile inducuntur.

Ideo S. Gregorius Praedicator hor- tabatur ut hic.

§. 2. Propterea Gregorius huius muneris peritissimus, & fervore caritatis incensus, praedicatorum vehementer hortatur & monet, ut dicturi ad populum, prudentes cautique accedant, ne dicendi impetu rapti, verborum erroribus quasi jaculis audientium corda configant, & cum sapientes fortasse videri desiderant, decepti speratae virtutis compagem insipienter discendant. Saepè namque verborum effectus amittitur, cum loquacitate importuna, vel incauta, audientium corda levigantur. Et sane in nullo alio rudem illi plebem majori damno scandaloque afficiunt, quam cum, vel tacenda praedicant, vel falsa, & inutilia docent, eam in errorem inducunt. Quae quoniam huic sacrae Religioni divinitus instituta, nova, & aliena, omnino contraria esse noscuntur, gravi certe accurateque sunt examine digna, ne scandalum populo Christiano, & suorum auditorum, ac aliorum animabus interitum pariant.

Ex hic Pontifex jubet Praedicatores debere prius examini & approbari. Hoc intelligi nos dixi in rubr.

§. 3. Nos igitur Sanctae Dei Ecclesiae (cui disponente Domino praesidemus, quae quidem unum est, & Deum unum praedicat, colit, ac unam fidem firmiter, & sincere constituit, juxta illud Prophetae vaticinium. Qui habitare facit unius moris) uniformitatem, quantum cum Deo possumus, posthabitam reducere, & retentam conservare, quique populo verbum Dei praedicant, tales esse cupientes, ut eorum praedicatione, Ecclesia nullum scandalum patiat, & si qui corrigibiles sunt, ab his, quae proximis nostrisque temporibus praesumpserunt, cum nonnullos eorum, praeter illa quae diximus, in praedicationibus non viam amplius Domini in virtute docentes, non Evangelium, ut deberent, explanantes, sed conficta miracula, & nova, ac falsa vaticinia, aliaque levia, & ab anilibus fabulis parum distantia, magnumque scandalum parientia, nulla devotionis, & auctoritatis, ejusque improbantis, ac

repellentis haec, habita ratione, vastis clamoribus imprimere, ac suadere ubique conantes, & ne Pontificali quidem dignitate fulgentibus, & aliis Ecclesiae Praelatis parcentes, quibus potius honorem, ac reverentiam exhibere deberent, sed in eorum personas, ac statum audaciter, ac temere inveni consuevisse, & alia huiusmodi commississe constat, in futurum abstinere, ut tam periculosum contagiosumque malum, ac mortifera pestis radicibus evellatur, & arefactum ita penitus deleatur, ut nec memoria ejus remaneat, sacro approbante Concilio, statuimus, & ordinamus, ut nullus tam Clericus secularis, quam cujuscumque etiam Mendicantium Ordinis Regularis, aut quivis alius, ad quem facultas praedicandi, tam de jure, quam de consuetudine, vel privilegio, aut alias pertinet, ad huiusmodi officium exercendum admittatur, nisi prius per Superiorem suum respective diligenter examinatus, (in qua re conscientiam ipsius Superioris oneramus) ac morum honestate, doctrina, probitate, prudentia, & vitae exemplaritate ad illud aptus, & idoneus reperitur, & hic, quocumque postea praedicaturus accesserit, de huiusmodi examine, & idoneitate sua per literas authenticas, seu alias sui examinatoris, approbatorisque Episcopis, & aliis locorum Ordinariis fidem legitime faciat.

Admissosque Evangelium juxta sensum DD. approbatorum praedicari teneri. At hac vide notata in rubrica.

§. 4. Mandantes omnibus qui hoc onus sustinent, quique in futurum sustinebunt, ut Evangelicam veritatem, & sanctam Scripturam juxta declarationem, interpretationem, & ampliationem Doctorum, quos Ecclesia, vel usus diuturnus approbavit, legendosque haecenus recepit, & in posterum recipiet, praedicent, & explanent: nec quidquam ejus proprio sensui contrarium aut distonum adiciant, sed illis semper insistant, quae ab ipsius sacrae Scripturae verbis, & praefatorum Doctorum, interpretationem, rite & sane intellectis, non discordant.

Futura praedice &c. non debent.

§. 5. Tempus quoque praefixum futurorum malorum, vel Antichristi adventum, aut certum diem iudicii praedicare, vel asserere nequaquam praesumant; cum veritas dicat: Non esse vestrum nosse tempora, vel momenta, quae Pater posuit in sua potestate, ipsosque qui haecenus similia asserere ausi sunt, mentitos, ac eorum causa reliquorum etiam recte praedictantium auctoritati non modicum detractum fuisse constat; inhibentes omnibus, & singulis Clericis secularibus, vel regularibus praefatis, ceterisque cujuscumque status, gradus, & Ordinis existant, qui hoc onus assument, ne de cetero in sermonibus suis publicis, alia quaeque futura ex literis sacris constanter praedicere, nec illa a Spiritu Sancto vel divina revelatione se habuisse affirmare, & alienas inanes divinationes asseverando, aut alio quocumque modo tractanda assument, sed ex divinae vocis praecipito Evangelium omni creaturae cum vitiorum detestatione, & virtutum commendatione, & enucleent, & pacem ac dile-

dilectionem mutuam a Redemptore nostro tantopere commendatam, ubique foventes, non scindant vestem inconfutilem Christi, sed ab Episcoporum, & Prælatorum, ac aliorum Superiorum, eorumque status scandalosa detractio, quos coram vulgo, & Laicis non modo incaute, sed etiam intemperanter reprehendunt, & mordent, & ab eis male gestorum expressis quandoque nominibus aperta, & manifesta redargutione abstineant.

Conf. Clem. V. de privilegiis observant.

§.6. Denique Constitutionem sel. rec. Clementis Papæ V. quæ incipit *Religiosi*, quam tenore præsentium innovamus, & approbamus, inviolabiliter observari debere decernimus, ut hac ratione ad utilitatem populi prædicantes, & cum Domino lucrificantes, talentum quod ab illo acceperant, superlucrarit, & ejusdem gratiam, & gloriam consequi mereantur.

Inspirationes divine antiquam prædicentur, Sedi Apost. aut loci Ordinario examini referentur.

§.7. Ceterum, si quibusdam eorum Dominus futura quædam in Dei Ecclesia inspiratione quapiam revelaverit, ut per Amos Prophetam ipse promittit, & Paulus Apostolus Prædicatorum Princeps, Spiritum, inquit, nolite extinguere, prophetias nolite spernere, hos aliorum tabulorum, & mendacium gregi connumerari, vel aliter impediri minime volumus. Extinguitur namque ipsius gratia Spiritus, Ambrosio teste, si incipientibus loqui fervor contradictione sopitur, & tunc Spiritui Sancto injuria certe fieri dicitur. Et quoniam res magni momenti est, eo quod non de facili credendum sit omni spiritui, sed sint probandi spiritus, teste Apostolo, an ex Deo proveniant, volumus, ut lege ordinaria tales assertæ inspirationes, antequam publicentur, aut populo prædicentur, ex nunc Apostolicæ Sedis examini reservate intelligantur; Quod si sine mora periculo id fieri non valeret, aut urgens necessitas aliud suaderet, tunc eodem ordine servato, Ordinario loci notificentur, ut ille adhibitis secum tribus, aut quatuor doctis & gravibus viris, huiusmodi negotio cum eis diligenter examinato, quando id expedire videbunt, (super quo eorum conscientias oneramus) licentiam concedere possint.

Contravenitium poenæ.

§.8. Si qui autem contra præmissorum aliquod committere quidquam ausi fuerint, ultra poenas contra tales a jure statutas, excommunicationis etiam sententiam, a qua non nisi a Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo constituti, absolvi possint, eos incurrere volumus. Et ut eorum exemplo alii attentare similia minime audeant, eis prædicationis etiam officium interdictum esse perpetuo decernimus.

Contrariis derogatio.

§.9. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus, ac privilegiis, & indultis, & literis Apostolicis, Ordinibus, & personis præfatis, etiam in Mari Magno comprehensis, ac etiam a nobis forsan approbatis, innovatis, vel etiam de novo concessis, quæ quoad hoc, nolumus eis in aliquo suffragari.

D. P. An. 4. die 19. Dec.

Nulli ergo &c.
Dat. Romæ in publica Sessione, in

Lateranen. Sacrosancta Basilica solemniter celebrata, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo decimosexto, 14. Kalen. Januar., Pont. nostri Anno IV.

XXIII.

De fidelitatis Juramento per Promotos ad quascumque Ecclesias, & Dignitates præstando, poenitque contra non præstantes infligendis.

Ex Regest. in Archiv. Vatican.

LEO PAPA X.

§.1. Inter alia laudabilia, & necessaria Sedis Apostolicæ decreta a Summis Pontificibus Prædecessoribus nostris edita, & omni tempore observata, illud videtur præcipuum, quod ad Ecclesias Patriarchales, Metropolitanas, Cathedralis, & Abbatiales dignitates promoti vinculo juramenti astringantur, ut Pontifici pro tempore existenti, & successoribus suis canonice intrantibus fideles esse, & alia observare teneantur, quæ in forma ejusmodi juramenti continentur.

Perpetuus in Ecclesia mos, ut ad Beneficia promoti Juramentum præstant fidelitatis.

§.2. Nuper ad notitiam nostram pervenit, aliquos, qui, ut præmittitur, vinculum ipsius juramenti, quod indissolubile est, declinasse, in decretorum prædictorum contemptum; cupientes autem tali absurditati opportune providere, motu proprio, & ex certa nostra scientia, hac præsentis nostra in perpetuum valitura constitutione ordinamus, atque decernimus, quod quicumque ad aliquam ex dictis dignitatibus in titulum, commendam, administrationem, unionem temporalem, & coadiutoriam cum successione, seu quamvis aliam dispositionem, etiam ad Ecclesiam titulari in partibus infidelium constitutam promotus fuerit, & ipse præfatus in Romana Curia extiterit, teneatur, & debeat sub mille ducatorum pro medietate Cameræ Apostolicæ, & una quarta parte dilectis Filiis Clericis Cæremoniarum Magistris, altera vero quarta parte dispositioni Præfidentis ipsius Cameræ applicandum, necnon excommunicationis lætæ sententiæ poenis, in manibus dilecti Filii Nostri Prioris Diaconorum S. R. E. Cardinalium pro tempore existentium, infra mensem a die promotionis computandum, vocato uno ex dictis Cæremoniarum Magistris, juxta consuetudinem hætenus servatam in forma solita juramentum antedictum præstare, & ultra si facere neglexerint, omnibus fructibus Ecclesiæ, seu Abbatie, ad quam promotus fuerit, careat, donec juramentum ipsum præstiterit, & poenam incursum cum effectu persolverit.

Poenæ contra illud præstare negligentes.

§.3. A quibus juramento, & poenæ solutione minime se excusare valeat, quod literas promotionis suæ non expediverit, seu ad illas expediendas aliquam forsan a nobis, vel successoribus nostris dilationem obtinuerit, qua dilatione gaudere minime possit, nisi obligatio in Camera prædicta bancharii idonei de Bullas expediendo, & jura

Ab eo præstando non excusat Literas Apostolicas provisionis non fuisse expeditas.

jura sua Cameræ, & Officialibus Romæ Curie solvendo præcesserit, vel quod possessionem non fuerit assecutus, nec assequi forsan posse confidat.

Litteræ non expedienda nisi prius constet de præstato juramento.

§.4. Et nihilominus dilectis Filiis Custodi Cancellariæ nostræ, ac summis literarum nostrarum, & Notariis Cameræ Apostolicæ in virtute sanctæ obedientiæ districte mandamus, quatenus nullas literas super præmissis expediri permittant, & expeditas minime tradant, nisi eis prius de juramento huiusmodi præfatis fides per alterum ex Clericis Cæremoniarum Magistris facta fuerit, sicut hætenus consuetum erat.

Executores hujus Constitutionis designati.

§.5. Volumus autem quod hoc præfens decretum nostrum, tam promovendos, quam etiam promotos comprehendat, ita ut ipsi promoti teneantur infra mensem a die requisitionis jurare, quod juramentum recipi non debeat, nisi constito de obligatione Bancharii prædicti, aut de alia in eadem Camera facta, pro quorum omnium, & singulorum præmissorum efficaci executione Venerabili Fratri nostro Raphaeli Episcopo Ostien. & ac pro tempore existenti Camerario, nec non dilectis Filiis Præfidentibus Cameræ prænominatis præsentium tenore committimus, & mandamus, ne habita fide promotionis alicujus ad aliquam ex dignitatibus ante dictis, ex neglecta præstationis prædicti juramenti, postquam ad id monitus fuerit, contra eum ad declarationem poenarum prædictarum, veluti contra debitores ipsius Cameræ, in coobligatos procedant, in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Subscriptio Papæ.

Placet, & ita Motu proprio mandamus. J.

XXIV.

Moderatio, & declaratio Indultorum, quibuscumque Mendicantium, & aliorum Religiosorum Ordinibus, & eorum Tertiariis concessorum.

LEO EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.
Sacro approbante Concilio.

Causæ hujus Constituit.

Dum intra mentis arcana revolvimus, & diligenti consideratione pensamus operosa sollicitudinis studia, continuoque labores, pro divini nominis gloria, exaltatione Catholica fidei, Ecclesiæ unitate servanda, & institutione ac salute fidelium animarum per Coepiscopos, eorumque Superiores, in diversis partibus ad regimen suarum Ecclesiarum a Sede Apostolica constitutos, necnon per Fratres diversorum Ordinum præsertim Mendicantium indefesse, & indefinenter impensos, tanta ex eorum in vinea Domini fructuosos operibus, & opportune ac laudabiliter gestis, cordi nostro provenit satisfactio, ut his, quæ ad pacem, & quietem inter eos

conservandam conducere cognoscimus, omni studio intendamus.

§.1. Novimus enim Episcopos ipsos in partem sollicitudinis nostræ assumptos fuisse, quorum honor, & sublimitas, testante Ambrosio, nullis potest cooperationibus adæquari. Religiosos etiam in agro Dominico, pro Christianæ Religionis defensione, & ampliatione complura fecisse, ac uberes fructus protulisse, & in dies singulos proferre, ita ut eorumdem Episcoporum, ac Religiosorum bonis operibus, orthodoxam fidem incrementa fumpisse, & per Orbem terrarum undique dilatam fuisse, fidelium nullus ignoret. Et sicut ipsi sæpenumero vigilantissima, & solerti cura, schismata in Dei Ecclesia extinguere, & Ecclesiæ unitatem reddere, & ut eidem Ecclesiæ pacis tranquillitas daretur, innumeros labores subire non dubitarunt, ita quoque par est, eos inter se nostris provisionibus pacis vinculo, ac fraterna caritate, & unitate conjugi, ut eorum cordi doctrina, & mutuis operibus uberriores in Ecclesia Dei fructus proveniant.

Episcopalis dignitas est ceteris eminentior, & Mendicantium opera fructuosa nimis sunt.

§.2. Sane cupientes, ut jura spiritualia, quæ ad Dei laudem, & Christianorum animarum salutem pertinent, & quorum in exercitium præfatis Episcopis, & eorum Superioribus in suis Diocæses (cum ipsi in partem sollicitudinis, ut præfertur, assumpti, ac Diocæses distinctæ, & cullibet eorumdem Episcoporum assignate fuerunt) commissum extitit ut per ipsos Episcopos exerceantur, & jus illa libere exercendi, quantum fieri potest, eis illæsum præservetur. Et si aliqua dictis Fratribus Mendicantibus in eorumdem Episcoporum lætionem per Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Sedem Apostolicam concessa fuerint, concessionibus huiusmodi eisdem Religiosis factas in subsequentibus duximus moderandas, ut ipsi Fratres potius ab eisdem Episcopis omni cum caritate foventur, quam aliquo modo molestantur, & inquietentur. Una enim est Regularium, Sæcularium, Prælatorum, & subditorum exemptorum, & non exemptorum univèrsalis Ecclesia, extra quam nullus omnino salvatur, eorumque omnium unus Dominus, una fides. Et propterea decet eos, qui ejusdem sunt corporis, unius etiam esse voluntatis, & sicut Fratres nexu invicem caritatis adstricti sunt, sic non convenit alterum in alterius injuriam seu jacturam proillire; dicente Salvatore: Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos.

Hæc itaque Pontifex ex eorum horum inter Episcopos, & Mendicantes moderatur privilegia in infra dicendis.

§.3. Ad conservandam igitur inter Episcopos, & eorum Superiores, ac Prælatos, & Fratres huiusmodi mutuam caritatem, & benevolentiam, divini quoque cultus augmentum, pacemque, & tranquillitatem univèrsalis Ecclesiæ status, quod ita demum fieri posse cognoscimus, si unicuique quantum fieri potest, sua jurisdictio conservetur. Sacro approbante Concilio statuimus, & ordinamus, quod Episcopi, & eorum Superiores, & alii Prælati præfati, Parochiales Ecclesias ad

Episcopi eos vident, & corrigunt, in concorrentibus Parochianorum curam & Sacramentorum administrationem.

ad eosdem Fratres ratione locorum suorum legitime spectantes, quoad ea, quae ad Parochianorum curam, & Sacramentorum conservationem, administrationemque pertinent (sine tamen visitatorum insolito gravamine, vel impensa) visitare, & illarum curam gerentes, & circa illam delinquentes, si Religiosi fuerint, iuxta ipsius Ordinis Regularia instituta, infra septa Regularis loci, Sæculares vero presbyteros, & Fratres huiusmodi beneficia obtinentes, libere tamquam suæ jurisdictioni subiectos punire.

§.4. Ac tam Prælatis, quam presbyteri sæculares, qui vinculo excommunicationis ligati non fuerint, Missas in Ecclesiis domorum eorumdem, devotionis causa, celebrare volentes, celebrare possint, ipsique Fratres tales celebrare volentes, libenter recipere debeant.

§.5. Ac ab eisdem Prælatibus ad processiones solemnes pro tempore faciendas requisiti, (dummodo eorum loca suburbana ultra unum milliare a Civitatibus respectivè non sint remota) accedere.

§.6. Necnon Superiores eorumdem Fratrum, Fratres, quos ad audiendas Confessiones subditorum eorumdem Prælatorum tempore elegerint, eisdem Prælatibus personaliter exhibere, ac præsentare (si eos sibi exhiberi, & præsentari petierint) alioquin eorum Vicariis (dummodo ad Prælatos ultra duas dietas accedere non cogantur) omnino teneantur. Possintque illi per eosdem Episcopos, & Prælatos super sufficienti literatura, & aliqua saltem huiusmodi Sacramenti peritia dumtaxat examinari. Talibusque præsentatis admittis, vel etiam indebitè recusatis confidentes, constitutioni, quæ incipit: Omnis utriusque sexus, quoad confessionem dumtaxat, satisfecisse censeantur.

§.7. Ipsique Fratres etiam forensium Confessiones audire valeant, laicos tamen, & clericos sæculares a sententiis ab homine latis nullatenus absolvi possint. Eucharistiæ vero, & Extremæ unctionis, aliaque Ecclesiastica Sacramenta, illis quorum etiam infirmorum, ac decedentium Confessiones audierint, docentibus proprium Sacerdotem sibi dare denegasse, dare nequeant, nisi denegatio sine legitima causa facta, vicinorum testimonio probata, aut requisiti coram Notario publico facta doceretur. Eorumdem vero Fratrum obsequio insistentibus, Sacramenta huiusmodi nullatenus ministrare valeant, nisi illorum durante obsequio.

§.8. Pacta autem, & conventiones inter eosdem Fratres, & Prælatos, atque Curatos pro tempore inita valeant: nisi per subsequutum Capitulum proximum generale, vel provinciale, refutata ac per eos refutatio huiusmodi intimata debito tempore fuerit.

§.9. Parochias autem cum Cruce ad levanda sùbera eorum, qui apud Ecclesias domorum, & locorum eorumdem suam elegerint sepulturam, intrare non possint, nisi prius præmonito, & requisito, ac non

recusante Parochiano presbytero, & tunc sine eius, ac Ordinarii præiudicio, nisi eisdem Fratribus super hoc antiqua consuetudo, quæ sit in viridi observantia, & cum pacifica possessione, suffragetur.

§.10. Volentes quoque sepeliri in habitu eorumdem Fratrum, in claustris non degentes, sed in propriis domibus habitantes, in eorum ultima voluntate sepulturam sibi eligere possint.

§.11. Quodque Fratres ipsi ad ordines promovendi, per Ordinarios de grammatica, & sufficientia examinari, & dummodo competenter respondeant, per eisdem Ordinarios libere admitti, ac nullatenus in eorum Ecclesiis, seu domibus, aut aliis eorum locis, ab alio, quam a Diocesano Episcopo, vel eius Vicario, super hoc cum debita reverentia requisito, & absque rationabili causa contradicente, vel eorum Diocesi absente, ad dictos Ordines promoveri debeant.

§.12. Nec ab alieno Episcopo consecrationem Ecclesiæ, vel Altaris, per eisdem Ordinarios petere, seu in Ecclesiis per eos pro tempore edificandis, primum lapidem per alienum Episcopum poni facere possint, nisi ubi Ordinarius bis, aut ter cum debitis reverentia, & instantia requisitus, sine legitima causa id recusaverit.

§.13. Et absque Curatorum consensu, sponsus, & sponsam benedicere nequeant.

§.14. Et ut debitus honor Matrioni Ecclesiæ reddatur, tam ipsi Fratres, quam alii clerici sæculares, etiam super hoc Apostolicæ Sedis privilegio muniti, die Sabbati Majoris hebdomadæ, antequam campanam Cathedralis, vel Matrionis Ecclesiæ pulsaverint, campanam, in Ecclesiis suis pulsare minime possint, contrasacientes poenam centum ducatorum incurrant.

§.15. Censuras autem per eosdem Ordinarios latis, & promulgatas, ac in Matrioni Ecclesiæ Civitatum, necnon in Collegiatis, & Parochialibus Ecclesiis Castro-rum, & Oppidorum respectivè solemniter publicatas, quando super hoc ab eisdem Ordinariis requisiti fuerint, in Ecclesiis domorum suarum publicare, ac servare.

§.16. Et ut animarum utriusque sexus Christianorum saluti uberius consulatur, illos quorum confessiones pro tempore audierint, cuiuscumque status, & conditionis fuerint, ad solvendum decimas, sive aliam bonorum, seu fructuum quotam, in locis, in quibus decime ipsæ, aut similia solvi consueverunt, etiam sub onere conscientiarum suarum monere, & hortari, ipsique etiam illos solvere recusantibus absolutionem denegare, & super hoc requisiti, id populo etiam publice prædicare, & persuadere teneantur.

§.17. Conservatores autem eisdem Fratribus pro tempore a Sede Apostolica deputandi, doctrina, & probitate præstantes, & in Ecclesiastica dignitate constituti esse debeant, & coram eis per eosdem Fratres, quibus dati fuerint, ultra duas dietas a loco suæ solitæ habitationis nullus trahi possit:

Volentes sepeliri cum eorum habitu sepulturæ eligere possint.

Ordines ab Episcopo recipiant.

Et Ecclesiarum consecrationes.

Sponsos non benedicant.

Campanam die Sabbati Sancti post Cathedralis pulsant.

Censuras Ordinariorum servent & publicent.

Decimarum solutionem studeant.

Conservatores habeant.

st: privilegiis super hoc alias eis concessis, nullatenus suffragantibus.

§.18. Excommunicati quoque Ordinem Mend. profiteri volentes, ubi de interesse tertii ageretur, absolvi non possint, nisi previa satisfactione. Procuratores quoque, & negotiorum gestores, ac operarii, eorumdem Fratrum servitibus insistentes, sententiis excommunicationis promulgatis illaqueati sint, & esse censeantur, si illis causam dederint, aut dantibus consilium, auxilium, vel favorem præstiterint.

§.19. Fratres autem, & Sorores Tertii Ordinis, necnon Mantellati, Corrigiati, Pinzocharæ, Cordellati, & alii quocumque nomine nuncupati, in propriis domibus habitantes, sepulturam ubi voluerint eligere valeant. Sed die Paschatis tantum Eucharistiæ, necnon Extremam unctionem, cæteraque Ecclesiastica Sacramenta (Pœnitentiæ Sacramento dumtaxat excepto) a proprio Sacerdote recipere, & ad onera, quæ Laicis incumbunt, perferenda teneantur, ac in foro seculari coram Iudicibus secularibus conveniri possint. Et ne censura vilescat Ecclesiastica, & minoris auctoritatis interdicti sententia reputetur, iidem dicti Tertii Ordinis, ad divina audienda, in Ecclesiis suorum Ordinum tempore interdicti nullatenus admittantur, si causam dederint interdicto, vel causam ipsam nutriant, seu foveant, aut dantibus, auxilium, consilium, vel favorem quoquomodo præstiterint.

§.20. Collegialiter autem viventes, seu cum Claustralibus habitantes, ac Mulieres Virginales, seu cœlibem, aut castam vidualem, expresso voto, & sub dicto habitu vitam ducentes privilegiis, quibus Fratres Ordinis, cuius Tertie Regulæ habitum gestant, gaudere debeant. Omnia etiam, & singula supradicta ad reliquos Religiosos Ordinum quorumcumque extendi, & per eos etiam servari debere volumus, atque decernimus: Salvis tamen in reliquis desuper non expressis, tam Episcoporum, quam Fratrum, & aliorum Religiosorum prædictorum iuribus, quibus per præmissa in aliquo præiudicari, seu quicquam innovari non intendimus.

§.21. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac statutis & consuetudinibus dictorum Ordinum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis, privilegiis quoque, & indultis, ac literis Apostolicis contra præmissa, seu aliquod præmissorum, eisdem Ordinibus concessis, etiam in Mari Magno contentis; quibus (etiam si ad illorum derogationem, de eis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alias expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma servanda esset, illorumque tenores præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes) specialiter & expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque. Decernentes &c.

Tom. III. Par. III.

Secus si claustraliter vivunt, &c.

Derogatio contrariorum

Excommunicati ad Religionem non recipiantur.

Tertiarii in propriis domibus degentes uti laici reputentur.

Excommunicati ad Religionem non recipiantur.

Tertiarii in propriis domibus degentes uti laici reputentur.

Excommunicati ad Religionem non recipiantur.

Tertiarii in propriis domibus degentes uti laici reputentur.

Excommunicati ad Religionem non recipiantur.

Tertiarii in propriis domibus degentes uti laici reputentur.

Excommunicati ad Religionem non recipiantur.

Tertiarii in propriis domibus degentes uti laici reputentur.

Excommunicati ad Religionem non recipiantur.

Tertiarii in propriis domibus degentes uti laici reputentur.

Excommunicati ad Religionem non recipiantur.

Tertiarii in propriis domibus degentes uti laici reputentur.

Excommunicati ad Religionem non recipiantur.

Tertiarii in propriis domibus degentes uti laici reputentur.

§.22. Eosdem insuper Fratres in virtute sanctæ obedientiæ monemus, ut eosdem Episcopos loco Sanctorum Apostolorum, subrogatos, pro debita, & nostra ac Apostolicæ Sedis reverentia, congruo honore, & convenienti observantia venerentur. Ipsos quoque Episcopos hortamur, ac per viscera misericordiae Dei nostri requirimus, ut Fratres ipsos affectu benevolo prosequentes, caritative tractent, ac benigne foveant, seque illi minime difficiles, aut duros, vel improbos, sed potius faciles, mites, propitios, piaque munificentia liberales exhibeant, ac in omnibus prædictis, tamquam in agro Dominico cooperatores, eorumque laboris participes, propria benignitate recipiant, eorumque iura omnium caritate custodiant, atque defendant, ut tam Episcopi, quam Fratres præfati, (quorum opere veluti lucernæ ardentes supernam mensam positæ, omnibus Christianis lumen præbere debent) ad Dei laudem, Fidei Catholicæ exaltationem, populorumque salutem, de virtute in virtutem proficiant, ac exinde a largissimo bonorum retributore Domino, perennis vitæ præmium consequi mereantur.

Nulli ergo &c.

Dat. Romæ in publica Sessione, in Lateranen. Sacrosanctæ Basilicæ solemniter celebrata, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sextodecimo, xiv. Kalen. Januarii, Pontificatus nostri Anno IV.

Sanctio pontificalis. Dat. P. An. 4. die 19. Dec.

Sanctio pontificalis. Dat. P. An. 4. die 19. Dec.

Sanctio pontificalis. Dat. P. An. 4. die 19. Dec.

Sanctio pontificalis. Dat. P. An. 4. die 19. Dec.

Sanctio pontificalis. Dat. P. An. 4. die 19. Dec.

Sanctio pontificalis. Dat. P. An. 4. die 19. Dec.

Sanctio pontificalis. Dat. P. An. 4. die 19. Dec.

Sanctio pontificalis. Dat. P. An. 4. die 19. Dec.

Sanctio pontificalis. Dat. P. An. 4. die 19. Dec.

Sanctio pontificalis. Dat. P. An. 4. die 19. Dec.

Sanctio pontificalis. Dat. P. An. 4. die 19. Dec.

Sanctio pontificalis. Dat. P. An. 4. die 19. Dec.

Sanctio pontificalis. Dat. P. An. 4. die 19. Dec.

Sanctio pontificalis. Dat. P. An. 4. die 19. Dec.

Sanctio pontificalis. Dat. P. An. 4. die 19. Dec.

prout in constitutione dicti Lateranensis Concilii, eodem approbante Concilio de super edita plenius continetur.

§. 1. Cum autem, sicut accepimus, a quibusdam nimium curiosis vertatur in dubium, an votum predictum de voto solemniori religionis intelligatur, cum illud tria substantialia comprehendat, obedientiam scilicet, paupertatem, & castitatem, & circa distas Mulieres Virginales, seu castam Vidualem vitam ducentes, de virginitate, & castitate tantummodo mentio fiat.

§. 2. Nos ad tollendum omne dubium, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, harum serie decernimus, & declaramus, quod in praemissis, de voto solemniori Religionis minime intelligi debeat, ita ut Mulieres Virginales, aut caelibem vitam simpliciter viventes, etiam in consanguineorum, & affinium suorum, aut propriis domibus, vel seorsum habitantes, privilegiis, & immunitatibus praedictis, in omnibus, & per omnia, frui, & gaudere debeant.

§. 3. Non obstantibus illis, quae in dicta Constitutione nostra volumus non ob stare; ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae sub Annulo Piscatoris, die prima Martii 1518. Pontificatus nostri Anno V.

XXV.

Carolus Rex Hispaniarum, ejusque Coniux Catholicorum Titulo decorantur.

LEO EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad suam rei memoriam.

Pacificus, & aeternus Rex, qui cuncta regit, simul & terrena mirabili providentia composuit, ac Reges, & Principes super populum suum disposuit, eisdem Regibus, & Principibus honorem, & reverentiam per ipsum populum exhiberi praecipit, convenit etiam nos, qui ejusdem aeterni Regis vices licet immeriti gerimus in terris, eisdem Reges, & Principes praefertim illos, quoad progenitorum gloriosa memoria manet in saeculo, dignioribus titulis, & honoribus, quantum nobis ab eodem aeterno Rege conceditur, decorare, ut in regimine populorum eis commissorum eorum humeri efficiantur fortiores.

§. 1. Dudum siquidem fel. rec. Alexander Papa VI. Praedecessor noster ad praedicta virtutes, & merita elime: Ferdinandi Regis, & Elisabeth Reginae Hispaniarum, ad immensos quoque labores, quos in expugnatione Regni Granatae adversus perfidos Saracenos Fidei Catholicae inimicos pugnando pertulerat, ac quoad provida ordinatione eorum Regis, & Reginae Judaei, quorum conversatio, & in eorumdem Regis, & Reginae regnis, & dominiis ha-

bitatio valde contagiosa erat, ab eis denuo Regnis, & Dominiis, expulsi, insuper ordines utriusque sexus religiosi ad observantiam regularem informati fuerant, debitum respectum habens, ac volens propterea eosdem Regem, & Reginam dignioris nominis titulo decorare, eis nomina Catholicorum concessit, ac voluit, quod ex tunc in antea Ferdinandus Rex Catholicus, & Elisabeth Regina Catholica intitularentur, & denominarentur, pro ut in literis desuper confectis plenius continetur.

§. 2. Nos sperantes quod, gratia divina assistente, Carissimus in Christo Filius noster Carolus Hispaniarum Rex, qui ut accepimus in decimo octavo suae aetatis anno constitutus exiit, succedentibus annis, ne dum virtutes eorumdem Ferdinandi Regis, & Elisabeth Reginae imitabitur, sed divina favente clementia in virtutum eorumdem exercitio per amplius proficiet, ac volentes propterea dictum Carolum Regem, & ejus legitimam Conjungem pro tempore existentem titulo Catholicorum Regum decorare, Motu proprio, & ex certa scientia, & potestatis plenitudine dicto Carolo Regi, & ejus legitimam Conjugi pro tempore existentem, nomen, & titulum Regum Catholicorum in Dei nomine assignamus, eisque, & eorum cuilibet, quod de cetero Carolus Rex, & ejus Coniux Regina praefati, cum eorum nominibus propriis, vel sine illis Rex, & Regina Catholici denominari, & intulari possint, seu quod dum, & quoties verbo, vel scriptis de Rege Catholico, aut Regina Catholica simpliciter nomine proprio non adjecto mentio facta fuerit, solum, & dumtaxat dictus Carolus Rex, & ejus Coniux Regina praefati, & nullus alius Rex, sive Princeps saeculi intelligi debeat, auctoritate Apostolica tenore praesentium indulgemus.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quae dictus Alexander Praedecessor in dictis literis voluit non ob stare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo &c. Datum Romae apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo decimosextimo, Kalendis Aprilis Pontificatus nostri Anno V.

XXVI.

De electione Praelatorum Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia, eorumque a Fratibus Conventualibus conjunctione.

Ordinis hujus Institutionem, atque ad eundem spectantia videri est in Constitutionibus Praedecessorum Pontificum.

LEO EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

ITE & vos in vineam meam, ait homo ille paterfamilias, qui plantaverat vineam, Mundi Salvator atque Redemptor Do-

Eodem nomine Carolus Rex, ejusque Coniux decorantur.

Obstantibus derogat.

Dar. die 1. Aprilis 1517. An. V.

Commendatio Ordinis S. Francisci.

Dominus noster Jesus Christus qui etsi curam gerat de omnibus, cunctaque dirigat, quae ipse fecit: attamen inter ceteras plantationes, quas per ipsum Pater coelestis in solo plantavit militantis Ecclesiae, vineam quandam tam ardenti prosecutus est amore, ut suam velut propriam ubivis illam appellat: hanc siquidem vineam sic assiduis solertibus, ac fidelibus excoluit agricolis, ut alios primo mane, alios hora tertia, sexta, nona, decima vero, & undecima quasi incessanter cultores transfuderit. Haec est sacra illa Minorum Fratrum Religio, quae virentibus caeremoniarum foliis, per viros Apostolicos tamquam per palmites extensis, a mare usque ad mare, & a flumine usque ad terminos orbis terrarum vino sapientiae & scientiae irrigavit montes, & implevit terram. Haec est Religio sancta & immaculata, in qua per speculum sine macula Redemptoris contemplatur praesentia, vitae Christi, & Apostolorum inspicitur forma, per quam primorum Ecclesiae fundatorum ante oculos Christianae plebis reducit norma; quae demum nihil nisi divinum, angelicum, omni perfectione referunt, Christoque nil nisi conforme, ut non immerito sua dicatur, repraesentat. Ad hanc vineam excolendam primo mane oriente jam Sole, misit ipse Paterfamilias Angelum illum ascendentem ab ortu Solis habentem signum Dei vivi, Beatum Franciscum, qui comitantibus mirae sanctitatis viris, prima vitis hujus duceret fundamenta; iis successerunt viri Religiosi, qui duce Beato Bonaventura muros vineae jam utrinque ruinam minantes, hora tertia Trinitatis sanctae virtute, & adiutorio reparaverunt. Post hos veluti hora sexta prodierunt spiritu ferventes Fratres nonnulli, qui a sacro Viennensi Concilio tamquam a Deo missi & confortati, enervatam pene disciplinae censuram, ad sua principia revocaverunt. Hora vero nona morientem Domino, surgentibus in dies malis, & scandalosis hujus vineae agricolis, suscitavit Dominus spiritum adolescentiae, paucorum videlicet Fratrum, qui signiter nominis Jesu Beato Bernardino ductore, & praeside, Sacri Concilii Constantien. freti praesidiis, languentem immo pene mortuum per Orbem universum Ordinem vivificaverunt. Novissime vero diebus istis, quasi hora ultima apparuerunt viri alii, qui zelantes pro domo Israel succiderunt lucos, & demoliti sunt delubra, ac ubi abundabat peccatum, adjuvante Domino curaverunt per introductam reformationis normam, ut superabundaret & gratia. Sed veluti inter Parabolicos, & Evangelicos illos viticolas, quia novissimi aequabantur prioribus, murmur surrexit non parvum, sic acclamantibus Regibus, Principibus, Communitatibus, & Populis, graves lites & jurgia, ac dissensiones, occasione superioritatum, & praefectionis graduum inter aliquos hujus Religionis professores per totum mundum, magis ac magis augetur dietim accepimus.

§. 1. Quare nos cujus animus ab aetate Tom. III. Par. III.

tenera, ardenti devotione efferbuit ad hujus Ordinis professores, & Ordinem ipsum totum, nunc vero ex communi cura procurationis, & pastoralis regiminis, quam immeriti sustinemus, ad componendas hujusmodi agricolarum lites, & sedandas murmurationes, illius Evangelici procuratoris more, tanto provocamur ardentius, quanto frequentius intenta mente recolimus fructus uberes, quos ex eorum exemplari vita, & salubri doctrina universali Ecclesiae continue cernimus provenire.

§. 2. Nec minus continuis Principum Christianorum praefertim carissimorum in Christo filiorum nostrorum Maximiliani in Imperatorem electi, & Francisci Christianissimi Francorum, ac Caroli Catholici Hispaniarum, Henrici Octavi Angliae, ac Emanuelis Portugalliae & Algarbiorum, & Ludovici Ungariae & Bohemiae, ac Sigismundi Poloniae, necnon Christiani Daciae Regum Illustrium, ac nonnullorum Principum aliorum, Ducum, Comitum, Populorum, & Communitatum, piis provocamur supplicationibus, & precibus, quibus pro pacandis hujusmodi divisionibus in Ordine Divi Francisci exortis, non cessant usque hodie apud nos postulare.

§. 3. Deputatis igitur a nobis in secreto nostro Concistorio aliquibus ex Venerabilibus Fratribus nostris S. R. F. Cardinalibus, causas, & seminaria hujusmodi jurgiorum, & divisionem diligenter perquirere, ac de remediis opportunis pro sedandis praefatis litibus pertractare commisimus, & injunximus; qui longo matura discussionis examine, diligentissime, ac fidelissime iusta complentes, relatione per ipsos nobis facta, necnon pensatis per nos acutius, quae per ipsos pro hujusmodi concordia tractata, & examinata fuerunt, habita etiam super iis in dicto Concistorio nostro cum eisdem, ac reliquis ejusdem Romanae Ecclesiae Cardinalibus, matura deliberatione, & de eorum unanimi consilio, praefato Ordini modo infrascripto judicamus providendum.

§. 4. Quia in primis compertum habemus Praelatorum diversitatem, quorumdam perpetuitatem, ceterorum vero Fratrum vitam non reformatam, hujusmodi litibus, & divisionibus plurimum causa praebuisse, ea propter volumus, & ordinamus, prout in dicta Regula Beati Francisci, unum Ministrum Generalem totius Ordinis de cetero, omnibus & singulis Fratribus ejusdem Ordinis, cum plenaria potestate, quae ex Regula sibi competit praefici, cui omnes & singuli praedicti Fratres, in omnibus, quae non sunt contra Deum, animam suam, & Regulam firmiter teneantur obedire; qui quidem Minister Generalis per sex annos ad plus Generalatus fungetur officio; infra quem terminum, si aliquo tempore appareret universitati Ministrorum Provincialium, & Custodum, praedictum Ministrum Generalem non esse sufficientem ad servitium & communem utilitatem Fratrum, teneantur praedicti Fratres, quibus electio dicti Ministri Generalis data est, in nomine

Disordia orta inter Fratres de Observantia, & Conventuales d. Ordinis.

Pro ejus terminatione. Principes insisterunt apud Post.

Qui sic praevidentum esset videlicet quod.

Minister generalis unus eligatur totius Ordinis, ejusque officium sex annis duret. Scias hoc non servari cum quisque Ordinem eligat.